

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلانده امنيت

صندوغی جوارنده

شنکول يقوشنده

۲۵ نومبر

مشرق و غرب

اضطار :

مسلكمزه موافق آ ناز

جدیه مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، احوال و شئون اسلامیه بحث ایررد هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسساری :

سنه لکی

التی آیلانی

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

غروش

۳۵

۶۵

ممالک عثمانیه ایچون

روبله

۳۰۵

۶۰۵

روسیه

فرالقی

۹

۱۷

سائر ممالک اجنبیه

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

بشنجی جلد

۱۱ محرم پنجشنبه ۳۰ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۳

افعال و اطوار منی اونلرک حرکاتنه تطبیقه چالشمهش اولسه. شیهه سزکه بویکرمنجی عصرک آلمان وانکیزلری بزاولمش اولوردق. بز آنجیق صوره و قولاً مسلمان اولوب ، سیره و فعلاً اولمادیغمزدن طولاییدرکه مذاتک بودرکه سنه ایندک جناب پینمبرک سافروانصحو و تظموا ، اصبر ساعة فی بعض مواطن الاسلام خیرله من عبادة احدکم و حده اربعین عاماً و امثالی اقوال دنیفه لری و ضمونیه عمل ایلمکی ترک ایدوب ده مسلماناق یالکیز بر قسم واجباتی ایضا ایتمکدن عبارت اعتقادینه ذاهب اولدیغمزدن درکه بودرجه فقر و سفالته گرفتار اولدق .

حدیث و تفسیر فلرینک حقیقه تدریس اولماسی ایچون مصر و بیروت کی یلردن اهل اولان ذوات محترمه جلب اولانه رق بودرسلر اونلرک ید اقتدارلرینه تودیع اولمالی . یوقسه بزم بوراده هر جمله به بلکه هر کلمه به قیریق قیریق معنایا و یردرک ترجمه ایلمکه عادت انمش خواجه لر مزک عهدده لرینه تحمیل اولنور و اونلرده اسکیمی کی کلام الله یرینه تفسیر قاضی ، احادیث نبویه یرینه قسطلانی عبارده لرینک تحلیل صرفی و نحو سی ایله اوغرا شیرلر سه اوزمان البته بو ایکی فن خلیلدن مطالب غایه حاصل اولماز . فلسفه و اونلک اقسامندن اولان علم احوال روح و علم منطق خواجه لر من ایچون تحصیل لازم اولان فلر دندر ، زیرا علم احوال روح بیلمه کجا طریق تعلیم و تربیه حقیقه بیلمه منطوق و قونمده قجه سویانن سوزلر مخاطبده ناقابل زوال بر تاثیر اجرا ایده جک قدر قوت و قطعیتی حائز اوله نماز . حالبوکه بزم خواجه لر مزهم معام هم ده و اعظا اوله جقلردر ، خاتمه مقال اوله رق قومیسون اعضای محترمه سنک مدققانه برسی میهادی نتیجه سنده موفقیات تامه استحصا ایلمه لرینی تمنی ایدرم .

عالم جان الادریسی

اسکی خاطره لر

هجری افندی خواجه بی کورمش اولماسه کز بیاه ، اویله ظن ایدرم . ایشتمش سکزدر . درت بش سنه اول رحمت حق و اصل اولان بوذاتک اویله منقبه لری سویلانرکه بوزلری دیکله یین ایچون مرحومک باشلی باشنه بر عالم اولدیغه حکم ایتمه مک قابل اوله نماز .

عربک اسکی ناشرلری آره سنده اومشهور مقاماتیه کندیسینه غایت یوکسک بر موقع تأمین ایدن حریری اگر دنیایه عصریمزده گیش اولسه ایدی ، حکایه لرینک اونودلماز بر قهرمان مخیل اولان (ابو زید سروجی) بی براقیر ، هجری خواجه بی آلیردی .

مقالاتی او قومش اولانلر ابو زید سروجی بیلیرلر ؛ ابو زید سروجی بیلیلرده هجری خواجه بی کورمدک دیمیلر !

علمنه ، عرفانه ، اخلاقه ، معیشتنه دائر یک چوق غرائب اینتدیکم هجری بی ابلک دفعه اولتی اوزره دده باشا مرحومک اوند کوردم . اوزمانلرده ایسه ، حافظک

بس طور عجب لازم ایام شبایست دیدیکی کبی ، بنده علم اوکرمک ، آدم اولتی مراقی واردی . پاشانک مخدوم ادیبی انیس یک بنی کورنجه :
 یک وقتنده کلداک . هجری خواجه ، بوراده شیمدی یمکدن قافندی . ایچری کلسین ده سنی تقدیم ایده یم » دیدی .

اوج بش دقیقه صوکره اوطه قایسندن یتمش بش ؛ یاخود سکسان یاشلرنده ؛ اوزونجه بویلی ، کنیش آلتلی ، اسمر بر ذات کیردی که یک چوقور لاشمش ایکی کوز اوندن فیشقیران نظرلری پارلاق دکل ، حتی یاقیچی ایدی !

انیس یک بنی کندیسنه طایتمق ایستدیکی صرده هجری خواجه سوفرمده باشلامش اوله جنی ، لطیف بر حکایه بی کمال ایله مشغول ایدی . وقته اساساً کوزل اولمقه برابر هجری اونی مراقیلره خاص بر طلاقله اوقدر خوش تصویر ایدیوردی که دیکله یینلر ایچون مسحور اولماق امکاتی یوقدی . بحث بر مدت صوکره ادبیاته انتقال ایتدی . هجری مناسبه دوشوردرک — بیلمیورم هانکی محمود پاشا ایچون یازدینی — بر ترکیه قصیده سی صوکره فیض هندینک ما طائر قدسیم هوارا نشناسیم مرغ ملکوتیم . . .

مطلعیاه باشلایان نشیده عارفانه سنه یازدینی فارسی تخیلیسنی ، دها صکره تنینک : فواد ماتسلیه المدام وعمر مثل مایه ب انام شکایتیه کیریشن شمرینه سویلیدیکی عربی تخیلیسنی برر برر اوقودی . انشاد غایت کوزل ایدی ؛ لیکن کندنجیه منتخب اولان بیتلری ایضاح ایچون بولدیغی خاطره ، خیاله کتر نکسته لر ، مثاللر دها کوزل ایدی .

انیس یک بر آردلق صیره سنی کتیردرک :
 « افندیمر ، عاکف سزدن اوقومق ایسته یور نه بیور رسکز ؟ » دیدی .

— بندن اوقومق ایچون بر چوق کلفته قاتلامق لازم . اوله ثابت بر یرم یوق . شیمدی بوراده یم اما اقصاه نره به قونه جمنی بنده بیلمیورم . ثانیاً اختیار لاهشم کتابلره چوقلق اوغراشه میورم .
 — افندیمر ، کتابه حاجت وارمی ؟ سز باشلی باشنه بر کلیات علوم سکز ! هیچ اولمازسه هفتده برکون ایچون بر محل تخصیص بویورک . بنده کز اورایه کلیم . آله جنم درس مصاحبه کزه منحصر قالسه بنه کافی .

او حالده یک اعلا ! اسکدارک یوقاری طرفلرنده خرمنلق دیرلر بر میدان واردر . او میدانک اورتسینده کی قهوه به جمعه کوزلری کلیر بنی بولورسین .

بن او قهوه به خیلی طاشیندم . فقط یالکیز دکلام . مرحومی سوزلر صحبتدن فضاندن مستفید اولتی ایسته یلرده اسنانبولک ان هجرا کوشه

لرندن قالقہرق — یونان معودارینک اولمپ تپہسندہ کی اجتماعی کبی
تا نوح قویوسنہ قدر شدرحل ایدرلردی .

ہجری خواجہ بیلیم نەدلسنہ ایکی اوج آی سوکرہ درس
محلنی دیکشیدیرمک لزومنی حسی ایتندی . بکا اسکدارک ایجری
طرفندن برقوناق کوستردی . بر ایکی دفعہ کیتدم . لکن خواجہ نک
مہمان اولدینی برخانہ طغیل دوام ایتک بکا نک آغیر کلیوردی .
خصوصیلہ درس اولہ برزمانہ تصادف ایدیوردی کہ یابدایتندہ ، یااور-
نہسندہ یمکہ قالقماق ممکن اولہ میوردی .

برکت ورسینکہ خیالہ کلہین بروقمہ ظہورہ کلیدیدہ آرتنی درسخا
نہی دیکشیدیرمہ محبور اولدق .

خانہ صاحبک سوفرده ایکی اوج مسافری واردی . اثنای مصاحبہ
سوز سعدینک کلیاتندہ کی ہزل قسمنہ انتقال ایتدی . بن سعدی فطرتہ
بر حکیمک بوکی باباغلارہ تنزل ایتدہ جکنی او آغزہ آلتماز سوزلرک
مطلقاً بر اسناد اولمسی لازم کلہ جکنی ادعا ایتدم . ہرکس برشی سویلدی .
ہجری مرحوم «اوت! بن دہ اوکی کوچوکلکاری سعدیہ یاقیشدیرمق
ایستہم . یالکیز انسانلری یوکسک دوشونمک ایسترن کن بوسبوتون
بشریتدن تجربہ ایتدہ میدر . موضوع بحث اولان ہذا نالرسعیدندن دە صدور
ایتمش اولہ بیلیر . بوزلری روحانی بر خستہ لغک تأثیرلہ قریحہ نک بوزیلوب
استغراغ ایتسی شکلندہ قبول ایتلیدر طرزندہ بر چوق مطالبہ لریورو -
تدکن صکرہ بحشہ اوفاق برلطیفہ ایلہ خاتمہ ویرمش اولق ایچون دیدیکہ :
« نہ حاجت ! دست قدرتدن چیقان ازارہ باقیورمیسکز ؟ انسانلر ،
ملکار یارادن خالق ذہ الجلال ، ییلانلر عقریلردہ یاراتمیشدر ! »

سوفرده کی مسافرلردن بری ہجری نک مقصدی غایت آچیق بر
بر لطیفہ اولدیننی آکلاماتش اولمالی کہ خواجہیہ درحال ایمانمزلنی
کیدردی !

اوزمانہ قدر حدتی کورمدیکم ہجری بردنبرہ تہور کیلیدی .
نظزلری خصمنی اریتہ جک قدر آتشانندی — سوزیکی کری بہ آل!
بن سنک ایکی یاشک قدر بر عمری حقایق دینی تحقیق ایلہ کچیردم .
الحمد للہ بوکون اولہ خالص بر مسلمانم کہ شریعتک یوکسک حکمتلرینی
بر طرفہ باق ، بیلدیکم نجاستہ متعلق احکامنی بیلہ سنک ددہ کک
چوروک ایمانیلہ دیکشیم

اوکوندن سوکرہ ہجریدن اوقویہ مادم . چونکہ بو سفرده
بنی بیلیم ہانکی پاشانک یالسنہ دعوت ایدیوردی ؟

ایلریدہ وقت بولورسہق ہم قارئلریمزی نشہلندیرمک ، ہمده
مرحومک یاد رحمتہ وسیلہ اولق ایچون بعض منقبہلرینی ، فقرہلرینی
حکایہ ایدرز .

محمد عاکف

بیوک چوقق

عہدی اولمشدی جناب عمرک ،

عصر آسایشی نوع بشرک .

او بیوک آدم ، اوفاروق جلیل ،

ارعداپرور ، اوبی مثل وعدیل ،

اولماسین کیمسہ دیہ ، غرق فنور

نفسنہ ایتیش ایدی منع حضور .

سوق ربزاری کزردہ بالذات ،

بلدہدہ ایلر ایدی تحقیقات .

ایتدیکسندن تبحیت حقہ ،

ہیتی لرزہ ویریدی خلقہ

قاجچی اللہ کوروتجہ ، اورادن .

صیویشیردی روشنی ناحق اولان .

بعض اطفال مدینہ برکمن ،

طویلانوب بریرہ اکلہ نک ایچون ،

اوینا یورلردی فریح و دل صاف ،

سسملریلہ طولویوردی اطراف ،

دم شادی کہ چوققلق دمیدر ،

ذوقنک روح صبی محرمیدر .

خندہ بخشندہ اویونلر ، قامالر [*]

قوشمالر ، زیلامہلر ، صیچرامالر ،

یورولوب قان تر ایچندہ قالمق ،

ارطوروب بحر غبارہ دالمق ،

اودم بر طربک نشہسیدر ؟

دور شیخوخت اولنک تشہسیدر .

اوچوققلردہ بویولدہ اویونہ

کیدورلردی دالوبدہ بویہ .

ایچلرندن ینہ بر طفل خیر .

« آرقہ داشلر ! صاروشک کلدی امیر ! »

دیہ ہایقیردی دہ قاجدی ، درحال

ایتدی نعقیب اونی یکسر اطفال .

یالکیز ابن زیر عبداللہ ،

اولدی آداب ایلہ استادہ راہ ،

نصب ایدوب دیدہ تعظیمی یرہ ،

منتظر قالدی سلام عمرہ .

اونی کوردیکدہ خلیفہ بویلہ .

« سن نیچون قاجادک اوغلم ! سویلہ . »

[*] قاما : اویوندہ غابہ دیمکدر .